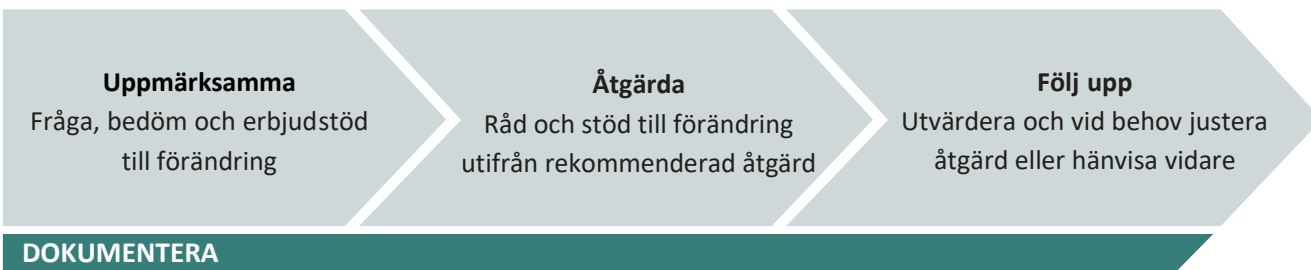

Matvanor – kortversion (samtalsstöd för personal)

UPPMÄRKSAMMA

Inled samtalet med att be om lov att utforska personens matvanor.

- *Dina matvanor kan ha betydelse för din hälsa och hur du mår. Är det okej att vi pratar en stund om dina matvanor?*

Dokumentationskod: Hälsosamma matvanor, Ohälsosamma matvanor, Betydande ohälsosamma matvanor

Utgå från kostindex för att få en första uppfattning om personens matvanor. Dokumentera.

<i>Hur ofta äter du grönsaker och/eller rotfrukter (färska, frysta eller tillagade)?</i>	<i>Hur ofta äter du fisk eller skaldjur (som huvudrätt, i sallad eller som pålägg)?</i>
Två gånger per dag eller oftare 3 p	Tre gånger per vecka eller oftare 3 p
En gång per dag 2 p	Två gånger per vecka 2 p
Några gånger i veckan 1 p	En gång i veckan 1 p
En gång i veckan eller mer sällan 0 p	Några gånger i månaden eller mer sällan 0 p

<i>Hur ofta äter du frukt och/eller bär (färska, frysta etc)?</i>	<i>Hur ofta äter du kaffebröd, choklad/godis, chips eller läsk/soft?</i>
Två gånger per dag eller oftare 3 p	Två gånger per dag eller oftare 0 p
En gång per dag 2 p	En gång per dag 1 p
Några gånger i veckan 1 p	Några gånger i veckan 2 p
En gång i veckan eller mer sällan 0 p	En gång i veckan eller mer sällan 3 p

Hur ofta äter du frukost?

☐ Dagligen ☐ Nästan varje dag ☐ Några gånger i veckan ☐ En gång i veckan eller mer sällan

Bedöm personens matvanor

0 - 4 poäng indikerar betydande ohälsosamma matvanor

5 - 8 poäng indikerar eventuellt ohälsosamma matvanor, gör en individuell bedömning

9 - 12 poäng indikerar i stort sett hälsosamma matvanor

Personer som sällan äter frukost och har lågt kostindex ges särskild uppmärksamhet.

ÅTGÄRDA

Återkoppla och diskutera resultatet på kostindex med personen. Bekräfta det som är hälsosamt. Vid ohälsosamma matvanor, ställ öppna frågor och utgå från personens tankar och funderingar:

- Vad känner du till om hur dina matvanor kan påverka din hälsa (sjukdom/tillstånd)?
- Är det okej att jag berättar om hur dina matvanor kan påverka din hälsa (sjukdom/tillstånd)?
- Vad skulle kunna få dig att fundera på att ändra matvanor?

Enkla råd Dokumentationskod: KVÅ-kod DV141

Kan ges av dig som uppmärksammat ohälsosamma matvanor. Informera kort om att matvanorna kan ha betydelse för personens hälsotillstånd. När det är relevant, uppmuntra personen till förbättrade matvanor utifrån Livsmedelsverkets kostråd "Hitta ditt sätt". Komplettera gärna med skriftlig information, exempelvis patientbroschyr eller digital information från www.1177.se. Dokumentera.

MER

grova grönsaker
baljväxter
frukt och bär
fisk och skaldjur
nötter och frön
rörelse i vardagen

BYT TILL

- 1 fullkorn
- 2 Nyckelhålmärkta matfetter och oljor
- 3 magra mejeriprodukter

MINDRE

rött kött och chark
salt
socker
alkohol

Källa: Livsmedelsverket

Erbjud hänvisning/remiss till kvalificerat rådgivande samtal, i andra hand rådgivande samtal.

Rådgivande samtal Dokumentationskod: KVÅ-kod DV142

Innebär en mer omfattande och individanpassad rådgivning i dialog om matvanor som kan ske vid exempelvis hälsosamtal, graviditet eller som en del av behandling. Kan kompletteras med uppföljning vid ett eller flera tillfällen. Råden kopplas till aktuellt hälsotillstånd. Använd gärna pedagogiska verktyg som till exempel tallriksmodellen, nyckelhålmärkning eller matpyramiden. Dokumentera.

- Vad upplever du är bra och mindre bra med dina matvanor?
- Om du skulle ändra på något, vad skulle du helst vilja förändra?
- Vilket stöd skulle du behöva för att kunna göra förändringen?

Kvalificerat rådgivande samtal Dokumentationskod: KVÅ-kod DV143

Genomförs vid flera tillfällen och förutsätter god ämneskunskap samt utbildning i samtalsmetoden. Omfattar en fördjupad kartläggning och rådgivning utifrån individens diagnos, kunskapsnivå, förutsättningar och önskemål. Kvalificerat rådgivande samtal till personer med sjukdom som behöver specifik nutritionsbehandling bör ges av legitimerad dietist. Dokumentera.

FÖLJ UPP

För att utvärdera insatt åtgärd kan kostindex och kostanamnes användas i kombination med kliniskt relevanta riskmarkörer.

Dokumentationskod: Målet uppnått Ja/Nej

Källor till ytterligare information

www.1177.se | Äta för att må bra

www.livsmedelsverket.se | Hitta ditt sätt, Råden på en minut, Matvanekollen,

Nyckelhålet www.sundkurs.se